

**UCHWAŁA Nr XXVI/202/2009
RADY GMINY W LIPNIKU**

z dnia 21 stycznia 2009r.

w sprawie Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Lipnik na lata 2009-2015

Na podstawie art. 18, ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001r. Nr 142, poz. 1591 z późniejszymi zmianami), art. 17 ust. 1, pkt. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004r o pomocy społecznej (Dz. U. z 2008r. Nr. 115 poz. 728 z późniejszymi zmianami) Rada Gminy w Lipniku uchwała co następuje:

§ 1. Przyjmuje się do realizacji Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Lipnik na lata 2009-2015, stanowiącą załącznik Nr 1 do uchwały.

§ 2. Uchyla się Uchwałę Nr VII/62/2007 Rady Gminy w Lipniku z dnia 17 maja 2007r. w sprawie Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Lipnik na lata 2007-2015.

§ 3. Wykonanie uchwały zleca się Wójtowi Gminy Lipnik oraz Kierownikowi Ośrodka Pomocy Społecznej w Lipniku.

§ 4.1. Uchwała podlega ogłoszeniu poprzez wywieszenie na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy w Lipniku oraz podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Świętokrzyskiego.

2. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady Gminy: *S. Mierzwa*

Załącznik Nr 1
do uchwały Nr XXVI/202/2009
Rady Gminy w Lipniku
z dnia 21 stycznia 2009r.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Lipnik na lata 2009-2015

Spis treści

Wstęp

- I Cel i proces tworzenia strategii
 - 1.1. Podstawa prawna
 - 1.2. Założenia strategii
 - 1.3. Etapy budowania SRPS
 - 1.3.1. Okres rozpoczęcia i zakończenia procesu tworzenia strategii
 - 1.3.2. Określenie horyzontu czasowego strategii
 - 1.3.3. Lista osób biorących udział w opracowaniu strategii
- II Charakterystyka Gminy Lipnik
 - 2.1. Rys historyczny
 - 2.2. Położenie
 - 2.3. Powierzchnia
 - 2.4. Ludność
 - 2.5. Klimat
 - 2.6. Gleby
 - 2.7. Lasy
 - 2.8. Wody
 - 2.9. Gospodarstwa rolne
 - 2.10. Walory przyrodnicze i krajoznawcze
- III Diagnoza społeczna gminy Lipnik
 - 3.1. Analiza potencjału ludzkiego
 - 3.1.2. Dziedzictwo kulturowe
 - 3.1.3. Gospodarska i przedsiębiorczość
 - 3.1.4. Oświata i wychowanie

- 3.1.5. Ochrona zdrowia
- 3.1.6. Kultura
- 3.2. Analiza obszarów polityki społecznej
 - 3.2.1. Pomoc społeczna
 - 3.2.2. Polityka prorodzinna
 - 3.2.3. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
 - 3.2.4. Rynek pracy i bezrobocie
- 3.3. Identyfikacja zasobów i problemów społecznych
 - 3.3.1. Analiza SWOT
 - 3.3.2. Zasoby instytucjonalne i pozainstytucjonalne gminy oraz poziom integracji społecznej
 - 3.3. Raport
 - 3.3.4. Katalog problemów społecznych opracowanych na warsztatach
- IV Kierunki rozwoju Gminy Lipnik
 - 4.1. Strategiczne kierunki rozwoju gminy
 - 4.1.1. Informacje o kompleksowym dokumencie rozwoju gminy
 - 4.1.2. Podstawowe kierunki rozwoju zapisane w kompleksowym dokumencie dotyczącym gminy
 - 4.1.3. Informacje o innych dokumentach strategicznych gminy
 - 4.2. Wizja
 - 4.2.1. Wizja rozwoju gminy w perspektywie czasowej - określenie pożądanego stopnia rozwoju
 - 4.2.2. Wizja ładu społecznego
 - 4.3. Cele strategiczne Gminy Lipnik na lata 2009-2015
 - 4.3.1. Cele strategiczne , operacyjne i kierunki działań
 - 4.3.2. System realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w gminie Lipnik
- V Zarządzanie, monitoring i ewaluacja Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w gminie Lipnik
 - 5.1. Zarządzanie realizacją Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych
 - 5.2. Monitoring realizacji strategii
 - 5.3. Ewaluacja wdrażania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych
 - 5.4. Aktualizacja Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych

Zakończenie

Wstęp

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Gminy Lipnik ma na celu stworzenie mieszkańcom możliwości rozwoju osobistego oraz wsparcia osób i rodzin wymagających pomocy społecznej. Analizy strategiczne pozwalają poznać ogólną sytuację organizacji przez badanie jej zasobów i działalności oraz rozpoznanie otoczenia zewnętrznego, stanowią podstawę do ustalenia jej strategii i celów.

I. Cel i proces tworzenia strategii

Proces zarządzania gminą, w szczególności w aspektach jej rozwoju ,musi mieć charakter aktywny i być nastawiony na kreowanie przyszłości, a więc winien być oparty na podejściu strategicznym

Analizy strategiczne pozwalają poznać ogólną sytuację organizacji przez badanie jej zasobów i działalności oraz rozpoznanie otoczenia zewnętrznego, stanowiącego podstawę do ustalenia jej strategii i celów.

1.1. Podstawa prawna

Ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. z 2008r. Nr 115 poz. 728 z późn. zm.) nałożyła na gminy opracowanie i realizację strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka

1.2. Założenia strategii

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych ma w założeniach pełnić rolę schematu integrującego działania poszczególnych uczestników życia społecznego w gminie. Podstawową funkcją strategii powinno być z jednej strony - dostarczanie podmiotom polityki społecznej oraz mieszkańcom informacji o długookresowych uwarunkowaniach rozwoju infrastruktury społecznej, natomiast z drugiej strony - deklaracją i zobowiązaniem władz gminy do podjęcia określonych przedsięwzięć i działań.

W tym kontekście strategia powinna wskazywać cele, ich hierarchię, możliwości realizacji tych celów, jak też narzędzia i instrumenty stosowane w procesie wdrażania kolejnych działań. Jest także programem rozwoju, który formułuje cele długofalowe i sposoby ich realizacji, ustala hierarchię, podporządkowuje działania doraźne celom długofalowym. Strategia ma na celu charakter partnerski - społeczny. Określa kierunki i granice działań władz oraz udział innych partnerów. Jest stale aktualizowana i korygowana.

Opracowana strategia umożliwia wyłonienie głównych celów i kierunków polityki społecznej, podporządkowuje działania doraźne działaniom długofalowym z wykorzystaniem silnych stron i szans rozwojowych, a kompensowanie słabych stron i zagrożeń. Pozwoli ona na lepsze zagospodarowanie zasobów ludzkich, sprzętowych, obiektów, instytucji, środków finansowych oraz wiedzy i zwiększy szanse na pozyskanie dodatkowych, zewnętrznych źródeł finansowania dla poszczególnych działań polityki społecznej.

1.3. Etapy budowania SRPS

1.3.1. Okres rozpoczęcia i zakończenia procesu tworzenia strategii

Okres rozpoczęcia pracy nad strategią rozpoczął się od czerwca 2008 roku.

Przed rozpoczęciem prac mających na celu opracowanie Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych, przeprowadzono cykl warsztatów, które odbyły się kolejno 25.09.2008r.; 28.10.2008r.; 20.11.2008r.

Poniższa tabela przedstawia zakres opracowanego materiału w podziale na poszczególne warsztaty.

Warsztat A	Warsztat B	Warsztat C	Warsztat C	Wynik końcowy
Diagnoza sytuacji społecznej w gminie	Analiza problemów społecznych oraz zasobów społecznych w gminie	Formułowanie założeń strategii rozwiązywania problemów społecznych w oparciu o partycypację społeczną i zasady rozwoju społecznego	Budowanie koncepcji projektów stymulujących zrównoważony rozwój społeczny	Powstaje dokument SRPS oraz plan realizacyjny
<ul style="list-style-type: none"> - Analiza sytuacji społecznej w gminie w oparciu o dane statystyczne oraz opinie środowisk społecznych i przedstawicieli instytucji społecznych. - Analiza doświadczeń w rozwiązywaniu problemów społecznych. - Dotychczasowa współpraca instytucji i organizacji społecznych na rzecz społeczności lokalnej. - Formułowanie wizji rozwoju społecznego gminy (SWOT). 	<ul style="list-style-type: none"> - Identyfikacja i kategoryzacja problemów społecznych w gminie. - Analiza przyczyn zjawisk społecznych wzajemnych korelacji. - Określenie zasobów społecznych gminy. - Badanie potrzeb społecznych oraz zakresu ich zaspokojenia. - Ocena poziomu Integracji Społecznej. 	<ul style="list-style-type: none"> - Analiza zasad rozwoju społecznego. - Formułowanie celów strategicznych. - Określenie celów oraz kierunków działań w gminie. - Określenie sposobu zarządzania realizacją strategii. 	<ul style="list-style-type: none"> - Budowanie zarysu projektów społecznych określających sposoby działania zapewniające rozwój lokalny. - Publiczna debata na temat zaproponowanych rozwiązań. - Ranking projektów w oparciu o zasady rozwoju społecznego. - Wybór projektów. - Powołanie zespołów roboczych w zdefiniowanych obszarach. 	<ul style="list-style-type: none"> - Określenie działań zespołu wdrożeniowego. - Ustalenie zasad monitoringu. - Opracowanie procedur ewaluacji. - Upowszechnienie wyników działań.
Realizatorzy	Realizatorzy	Realizatorzy	Realizatorzy	Realizatorzy
<ul style="list-style-type: none"> - Zespół Roboczy i inne podmioty posiadające potrzebne dane i informacje. - KR 	<ul style="list-style-type: none"> - Zespół Liderów - Zespół Roboczy - Moderator/KR 	<ul style="list-style-type: none"> - Zespół Liderów - Zespół Roboczy - Moderator/KR 	<ul style="list-style-type: none"> - Zespół Liderów - Zespół Roboczy - Moderator 	<ul style="list-style-type: none"> - Zespół Roboczy -Moderator/KR

1.3.2. Określenie horyzontu czasowego strategii

Czas realizacji strategii rozwiązywania problemów społecznych Gminy Lipnik obejmuje lata 2009-2015.

1.3.3. Lista osób biorących udział w opracowaniu strategii

W opracowaniu strategii brał udział Zespół Roboczy (zadaniowy) ds. Koordynacji Wdrażania Programu Integracji Społecznej w Gminie Lipnik oraz Zespół Warsztatowy ds. Opracowania /Aktualizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Lipnik, powołany Zarządzeniem Nr 61/2008 Wójta Gminy Lipnik z dnia 30.10.2008r.

Lista osób należących do Zespołu Roboczego (zadaniowego):

1. Artur Śmigąła - pomoc administracyjna - osoba odpowiedzialna za kontakty z Konsultantem Regionalnym oraz organizację warsztatów, prowadzenie dokumentacji z warsztatów i kontakty z liderami społeczności lokalnej i mieszkańcami oraz za opracowanie SRPS.
2. Teresa Kwiatkowska - skarbnik Gminy
3. Rafał Smoliński - zastępca Wójta Gminy
4. Wojciech Zdyb - sekretarz Gminy
5. Maria Stępień - kierownik OPS
6. Edyta Klocek - OPS Lipnik - starszy pracownik socjalny - osoba odpowiedzialna za organizację warsztatów, prowadzenie dokumentacji z warsztatów i kontakty z liderami społeczności lokalnej oraz mieszkańcami.
7. Małgorzata Mazur - OPS Lipnik - starszy pracownik socjalny - osoba odpowiedzialna za promocję Programu Integracji Społecznej wśród mieszkańców i w mediach.

Skład Zespołu Warsztatowego:

1. Dyrektor Zespołu Szkół w Lipniku
2. Dyrektor Zespołu Szkół we Włostowie
3. Kierownik Posterunku Policji we Włostowie
4. Kierownik ds. zatrudnienia w Powiatowym Urzędzie Pracy w Opatowie
5. Kierownik Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Opatowie
6. Kurator Sądowy Rodzinny przy Sądzie Rejonowym w Opatowie
7. Prezes Stowarzyszenia Sekcji Diecezjalnej Instytutu Akcji Katolickiej Wspierania Aktywności Lokalnej „Nasz Włostów we Włostowie”
8. Dwóch radnych Rady Gminy Lipnik
9. Instruktor ds. rozwiązywania problemów alkoholowych Punktu Konsultacyjno-Interwencyjnego dla ofiar przemocy w rodzinie
10. Kierownik Wydziału Oświaty, Kultury, Kultury Fizycznej i Turystyki w Starostwie Powiatowym w Opatowie.

W pracy nad oceną i aktualizacją strategii brały udział osoby reprezentujące wszystkie środowiska społeczne i problemowe w gminie.

II. Charakterystyka Gminy Lipnik

2.1. Rys historyczny

Gmina Lipnik należy od 1 stycznia 1999r. do powiatu opatowskiego. Leży we wschodniej części województwa świętokrzyskiego. Sąsiaduje z gminami powiatu własnego i sandomierskiego wzdłuż gminy, po linii południowy - wschód - zachód przebiega droga krajowa nr 77 relacji Lipnik - Stalowa Wola-Przemysł.

2.2. Położenie

Gmina Lipnik geograficznie położona jest na Wyżynie Małopolskiej, w skład której wchodzi Wyżyna Kielecka podzielona na 6 mezoregionów. Jeden z nich nazywa się Wyżyną Sandomierską, która jest przedłużeniem Gór Świętokrzyskich, cechuje ją pokrywa lessowa. Lessy, które zajmują całą powierzchnię gminy wyznaczają charakter krajobrazowo-gospodarczy Lipnika i pozostałych wiosek tworzących tę jednostkę administracyjną w powiecie opatowskim. Łagodne wzgórza przechodzą miejscami w płaszczyzny pól bardzo urodzajnych, szczególnie tam gdzie zgromadził się czarnoziem.

Żyzna ziemia w połączeniu z łagodnym klimatem sprzyja sadownictwu. Większość wsi wchodzących w skład gminy Lipnik istniała już w średniowieczu. Mieszkańcy należeli do parafii stryżowickiej, malickiej, goźlickiej, włostowskiej i mydlowskiej - stosunkowo gęsto zaludnionych w tamtych czasach. Przez następne stulecia wioski gminy Lipnik należały do średniozamożnych szlacheckich rodów sandomierskich. Często wsie składały się z dwóch części: włościańskiej i folwarku. Taki układ zachował się do uwłaszczenia kiedy to pojawiło się po parcelacji części gruntów kilka kolonii. Kolejne wielkie zmiany zaszły na tym skwarku Polski po kataklizmie wojennym, kiedy to w 1945r chłopci otrzymali w wyniku reformy rolnej dworską ziemię. Nadal więc podstawą działalności gospodarczej mieszkańców gminy było typowe rolnictwo o kierunku roślinno-hodowlanym. Ostatnie dziesięciolecia zmieniają częściowo profil rolnictwa gminy. Niektóre wioski za przykładem sąsiedniej gminy Obrazów zajęły się produkcją warzywniczą i sadowniczą. Szansą dla niektórych miejscowości położonych przy ważnej drodze Warszawa-Rzeszów może być infrastruktura, szczególnie na rozdrożu w Lipniku. Drugą szansą do tej pory zupełnie nie wykorzystaną - jest spory potencjał turystyczny. Ziemia lipnicka ma bowiem urokliwe krajobrazy, szczególnie ciekawa krajoznawczo jest dolina Opatówki o walorach wręcz uzdrowiskowych /specyficzny mikroklimat i dobre wody źródlane/. Wspomnieć też należy o wartościach geologicznych tej krainy, które mogą być zachętą do uprawiania agroturystyki.

Nie brakuje też ciekawych ludzi, zabytków architektury i obfitej spuścizny historycznej.

Źródło: monografia krajoznawcza gminy Lipnik nt. „Lipnik i okolice”

2.3. Powierzchnia

Gmina Lipnik zajmuje powierzchnię 82 km²

Źródło: Urząd Gminy w Lipniku

2.4. Ludność

Gmina Lipnik liczy 5868 mieszkańców wg stanu na dzień 31.12.2008r.

Gmina Lipnik podzielona jest pod względem administracyjnym na 22 sołectwa.

Wykaz sołectw i wsi w gminie Lipnik wraz z liczbą mieszkańców:

Lp.	Nazwa miejscowości	Liczba ludności		
		31.12.2006	31.12.2007	31.12.2008
1.	Adamów	58	57	57
2.	Gołębiów	310	309	308
3.	Grocholice	87	93	89
4.	Kaczyce	205	208	204
5.	Kurów	423	424	421
6.	Leszczków	372	375	373
7.	Lipnik	370	374	371
8.	Łownica	185	183	184
9.	Malice Kościelne	129	128	127
10.	Małżyn	180	179	176
11.	Męczennice	106	105	104
12.	Międzygórz	230	229	231
13.	Słabuszewice	297	292	298
14.	Stoptów	175	174	172
15.	Sternalice	214	215	213
16.	Studzianki	69	66	67
17.	Swojków	75	74	73
18.	Ublinek	168	167	165
19.	Usarzów	346	345	343
20.	Włostów	1700	1690	1686
21.	Zachoinie	132	131	133
22.	Żurawniki	73	73	70
	Razem:	5904	5891	5865

Źródło: Urząd Gminy w Lipniku

Struktura wiekowa ludności kształtuje się następująco wg stanu na dzień 31.12.2008r.

- w wieku przedprodukcyjnym - 1247
- w wieku produkcyjnym /kobiety/ - 1614
- w wieku produkcyjnym /mężczyźni/ - 1931
- w wieku poprodukcyjnym /kobiety/ - 780
- w wieku poprodukcyjnym /mężczyźni/ - 293

Źródło: Urząd Gminy w Lipniku

2.5. Klimat

Urozmaicona rzeźba terenu i spore deniwelacje powoduje powstawanie inwersji termicznych w zagłębieniach terenowych czyli dużych różnic w temperaturze między np. wysoczyzną, a dnem doliny. Mogą dochodzić do 3-5 C. Na dnie wąwozów i dolin zalega zimne i wilgotne powietrze. Cechą charakterystyczną Wyżyny Sandomierskiej jest również występowanie zboczy chłodnych (o wystawie północnej) i ciepłych (o wystawie południowej).

2.6. Gleby

Gleby gminy Lipnik to jest największe bogactwo. Występują tu najlepsze i to na sporym obszarze. Czarnoziemy występują przede wszystkim we Włostowie i okolicy. Jest ich około 45 % w Lipniku i okolicy 30 % - w stosunku do innych gleb.

Jednak w całej strukturze glebowej całej gminy Lipnik dominują gleby pyłowe wytworzone z lessu. W dolinie Opatówki szczególnie w strefie wylewów tej rzeki osadziły się również urodzajne, ale trudniejsze do uprawy mady.

2.7. Lasy

Lasów w gminie Lipnik nie jest dużo stanowią razem z gruntami leśnymi 319 ha. Co stanowi 3.92 % powierzchni gminy.

Urodzajna ziemia, wczesne osadnictwo, duże zaludnienie, to czynniki małej lesistości tego terenu. Największy las to kompleks w Międzygórzu o powierzchni 95.2 ha. W sąsiednich Słabuszewicach dominują drzewa ponad 50 letnie. W dolinie Opatówki spotyka się miejscami las wilgotny, występujący u podnóża Opatówki pod Słabuszewicami.

2.8. Wody

Główna rzeka przepływająca przez Lipnik to Opatówka. Na terenie gminy położonych jest kilka źródeł i wysięków dobrej, ale twardej wody. Wyptywy z reguły zlokalizowane są u podnóża zboczy doliny Opatówki. Najwięcej źródeł znajduje się w okolicach Gołębiowa, Lipnika i przede wszystkim Międzygórza Dalej spotyka się źródelka w Gozdawie, Leszczkowie, Żurawnikach Dolnych i Włostowie.

Woda wypływa z dolomitów i wapieni środkowodewońskich. Woda z tych źródeł ma wysoką jakość, a źródła sporą wydajność. Największą ma źródło w Międzygórzu - 9.51 na sekundę. Na terenie gminy Lipnik we Włostowie znajduje się jeden z głównych zbiorników wód podziemnych /GZWP/ woj. świętokrzyskiego zaopatrujący w wodę mieszkańców kilku gmin. Charakter zbiornika szczelinowo-krasowy w skałach wapiennych i dolomitowych z dewonu środkowego i górnego.

2.9. Gospodarstwa rolne

Gmina posiada 1865 gospodarstw rolnych

2.10. Walory przyrodnicze i krajobrazowe

Fauna

Występująca na obszarze gminy fauna jest charakterystyczna dla obszaru nizinnego. Bardzo liczną grupę stanowią ssaki. Stosunkowo często występują jeże, piżmaki oraz gryzonie: myszy polne, norniki. Drapieżniki reprezentowane są przez lisy, kuny domowe, tchórze i łasice. Na otwartych przestrzeniach występują zające, sarny. Spośród płazów najczęstszymi są: żaba trawna, żaba wodna, ropucha szara i zielona, jaszczurka zwinka, padalec, zaskroniec. W zagajnikach, zadrzewieniach, na polach schronienie znajdują liczne gatunki ptaków. W otwartym terenie są to bażanty, kuropatwy, jastrzębie i myszołowy. W siedliskach ludzkich bądź w ich bezpośrednim sąsiedztwie gatunki synantropijne takie jak: jaskółka dymówka, sierpówka, dzierlatka, wróbel domowy, kawka, gawron, sroka, szpak, bocian biały. Najbardziej zróżnicowanym elementem fauny na terenie sołectwa są owady i bezkręgowce, które liczebnością przewyższają pozostałe gatunki. W okolicach stawów, rowów melioracyjnych, pól i łąk można spotkać różne gatunki chrząszczy, motyli, muchówki, komarów i ważek.

Flora

Szata roślinna na obszarze gminy ukształtowała się po ustąpieniu ostatniego zlodowacenia, pod wpływem takich elementów środowiska jak: klimat, wody, rzeźba terenu, gleby oraz działalność człowieka. Krajobraz naturalny jest mocno przekształcony w wyniku prowadzenia intensywnej działalności mieszkańców na przestrzeni setek lat. Urozmaiceniem i dopełnieniem szaty roślinnej są również niewielkie zadrzewienia i zarośla śródpolne tzw. czynnie złożone z tarniny, dzikiej róży, głogów, jeżyn, dzikiego bzu i innych. Pola, łąki i nieużytki porośnięte są licznymi gatunkami roślin synantropijnych, wśród których występują gatunki pospolite zwane chwastami jak: komosa biała, rdest ptasi, przetacznik i wiele innych.

Zabytki przyrody

Po byłych właścicielach dworów pozostało kilka-mniej lub bardziej czytelnych - parków. Można tam spotkać piękne i stare okazy drzew ozdobnych. Często pojedyncze drzewa są jakby żywymi pomnikami i jedynym śladem po domostwach ziemian. Takie miejsca zachowały się między we Włostowie, Leszczkowie, Gołębiowie, Usarzowie, Malicach, Słabuszewicach, Łownicy.

Obszary prawnie chronione.

Na terenie gminy Lipnik nie występują obszary prawnie chronione, nie ma też wielko przestrzennych obszarów prawnie chronionych. Występują natomiast przydrożne znaki historii:

- Malice - pomnik Jana Pawła II
- Włostów - figura z XVIII w.
- Włostów - kolumna upamiętniająca wizytę w tej miejscowości nuncjusza a później papieża Piusa XI
- Włostów - plac kościelny - kolumna św. Jana
- Włostów - pomnik Wincentego Kadłubka z 1909r

- łąki na pograniczu Malic i Słabuszewic - figura św. Jana Nepomucena

III. Diagnoza społeczna gminy Lipnik

3.1. Analiza potencjału ludzkiego

Turystyka

Gmina Lipnik nie posiada zbyt dużego potencjału turystycznego z uwagi na brak naturalnych warunków /brak jezior, zbiorników zaporowych, znaczących rzek/, jednak możliwy jest wzrost ruchu turystycznego zwłaszcza w zakresie turystyki weekendowej.

Zaczątkiem bazy turystycznej są funkcjonujące obiekty takie jak:

- stacje benzynowe i gazowe - 2
- bar całodobowy - stacja paliw - 1
- zajazd „Makowe pole” - 1

Na terenie gminy brak gospodarstw agroturystycznych, choć warunki do ich rozwoju są sprzyjające, ponieważ nie ma zakładów przemysłowych emitujących zanieczyszczenia czy hałas. Obecność lasów pozwala na rekreacyjne wycieczki i spacer.

3.1.2. Dziedzictwo kulturowe

Gmina Lipnik nie posiada zbyt wielu znaczących obiektów kultury materialnej.

Wg aktualnie obowiązującego rejestru zabytków do obiektów objętych ochroną konserwatorską należą:

Obiekty wpisane do rejestru zabytków

Miejscowość	Typ obiektu	Nr z rejestru zabytków	Data dziennik urzędowy
Międzygórz	Ruiny zamku pochodzenie - XIV wiek	133/A	14.06.1977 5/88
Włostów	Kościół parafialny p.w św. Jana Chrzciciela	223/A	30.07.1982 5/88
	zespół pałacowy	225/A	08.02.1978 5/88
	strefy ochrony konserwatorskiej zespołu pałacowego	225/A	15.04.1985 5/88
	park pałacowy powierzchnia - 8.3 ha założenie XIX w.	225/A	78/85
	cmentarz parafialny rzymsko-katolicki	351/A	14.06.1988 10/93
	figura przydrożna „Pieta pod krzyżem”	1004/B	
	obelisk z krzyżem przydrożnym	1005/B	
	lwy kamienne przy wjazdowej bramie do zespołu pałacowego	1003/B	
Kurów	Cmentarz wojenny z I wojny światowej	484/A	01.03.1993 10/93
Leszczków	Prehistoryczny kopiec - kurhan	425/A	12.03.1990 10/93
Malice Kościelne	Cmentarz parafialny „nowy”	328/A	13.06.1988 10/93
	cmentarz parafialny „stary” - nieczynny	329/A	13.06.1988 10/93
	bramka na cmentarzu kościelnym założenie - XVIII w.	48/A	14.06.1977
Ublinek	Zespół dworski tzw. Zbór Ariański ze strefami ochrony konserwatorskiej A, B, E + K, W	205 38/A 214/A	1956 uaktualniona - 31.03.1971 uzupełniona o strefy Ochrony konserwator- skiej 27.07.1988

Źródło: Urząd Gminy w Lipniku

3.1.3. Gospodarka i przedsiębiorczość

W gminie Lipnik dominującą formą działalności gospodarczej jest gospodarka rolna. Sprzyjają temu dobre gleby, w miarę korzystne warunki klimatyczne (dobre nasłonecznienie, łagodny klimat) oraz ukształtowanie powierzchni (łagodna rzeźba terenu).

Rolnictwo

Na obszarze gminy jedyną formą organizacji produkcji rolnej jest rolnictwo indywidualne. Struktura agrarna charakteryzuje się znacznym rozdrobnieniem.

Struktura agrarna w gminie Lipnik Grunty obszarowe użytków rolnych i liczba gospodarstw

Grupy obszarowe użytków rolnych	Liczba gospodarstw
Ogółem	2.235
do 1 ha	84
do 2 ha	493
do 5 ha	583
do 7 ha	206
do 10 ha	120
do 15 ha	72
Powyżej 15 ha	47

Źródło: Urząd Gminy w Lipniku stan na dzień 31.12.2008r.

Użytki rolne w Gminie Lipnik

Lata	powierzchnia
2005	7.361,33 ha
2006	7.402,61 ha
2007	7.382,70 ha

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy

Produkcja roślinna i zwierzęca

W strukturze zasiewów dominują zboża. W niewielu miejscowościach lokują się rośliny okopowe i warzywa. Wynika to z przydatności gleb, warunków klimatycznych (niski wskaźnik opadów atmosferycznych) oraz opłacalności produkcji.

Struktura zasiewów:

- powierzchnia zasiewów - 5782 ha
- zboża - 3571 ha
- ziemniaki - 431 ha
- buraki cukrowe - 1224 ha
- rzepak i rzepik - 110 ha
- pastewne - 240 ha
- warzywa gruntowe - 77 ha
- truskawki - 12 ha
- pozostałe - 117 ha

Źródło: Powszechny Spis Rolny.

Podstawowym kierunkiem w produkcji zwierzęcej jest hodowla bydła ogólnoużytkowego, a zwłaszcza krów mlecznych, których jest 2152 sztuk, oraz chów trzody chlewnej. W porównaniu do lat wcześniejszych liczba hodowlanych zwierząt uległa zmniejszeniu. Obsada bydła w sztukach na 100 ha użytków rolnych wynosi:

- gmina Lipnik - 51

Pozarolnicza działalność gospodarcza

Z uwagi na fakt, że gmina ma charakter typowo rolniczy, mało jest podmiotów gospodarczych prowadzących inną działalność. Dominują usługi związane z obsługą rolnictwa oraz budownictwo. Formą prowadzonej działalności są najczęściej małe warsztaty i obiekty drobnej wytwórczości.

Podmioty gospodarcze zarejestrowane w gminie Lipnik

1.	Roboty budowlane	2
2.	Restauracje i działalność gastronomiczna	1
3.	Praktyka lekarska	1
4.	Usługi budowlane	1
5.	Handel obwoźny	2
6.	Usługi telekomunikacyjne	1
7.	Działalność maklerska	1

8	Roboty stolarskie	1
9	Sklep obuwniczo = odzieżowy	1
10	Sprzedaż paliw	1
11	Transport drogowy	1
12	Sprzedaż maszyn i urządzeń rolniczych	1

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Lipniku rok 2008

Wśród podmiotów gospodarczych zdecydowanie przeważają handel (małe placówki handlowe oferujące artykuły spożywcze) zaspakajające potrzeby mieszkańców. Warto zauważyć, że w gminie istnieją podmioty gospodarcze świadczące roboty budowlane, stolarskie oraz pojedyncze podmioty świadczące inne usługi co obrazuje nam wymieniona tabela. Choć ilość podmiotów gospodarczych wzrasta, co w niewielkim stopniu przekłada się na wzrost miejsc pracy. Wg wiadomości z Urzędu Gminy najbardziej rozwojowe miejscowości to: Lipnik, Gołębiów, Kurów i Włostów.

Biblioteki

Na terenie gminy funkcjonuje Gminna Biblioteka Publiczna w Lipniku z filią w Malicach Kościelnych i Włostowie.

Gminna Biblioteka Publiczna w Lipniku dane na 2005/2006/2007

	Rok 2005	Rok 2006	Rok 2007
Biblioteki i filie	3	3	3
pracownicy	3	3	4
czytelnicy	1031	985	983
księgozbiór	27918	28638	28598
Wypożyczenia	18827	18630	18657

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy

3.1.4. Oświata i wychowanie

Na terenie gminy funkcjonują dwie placówki oświatowe:

- Zespół Szkół w Lipniku
- Zespół Szkół we Włostowie

Stan obiektów jest dość dobry pod względem posiadanego wyposażenia, jak i aktualnego stanu technicznego.

Szkolnictwo publiczne podstawowe i gimnazjum w roku szkolnym 2006/2007

Lp.	Wyszczególnienie	Ilość dzieci
1	Liczba szkół podstawowych i filii	6
2	Liczba oddziałów szkół podstawowych	23
3.	liczba uczniów w szkołach podstawowych	362
4.	Liczba uczniów w gimnazjum	309
5.	Liczba oddziałów przedszkolnych	3
6.	Liczba dzieci w oddziałach przedszkolnych	47
Razem:		725

Źródło: Urząd Gminy w Lipniku

Szkolnictwo publiczne i gimnazjum w roku szkolnym 2007/2008

Lp	Wyszczególnienie	Ilość dzieci
1.	Liczba szkół podstawowych i filii	4
2.	Liczba oddziałów szkół podstawowych	19
3.	Liczba uczniów w szkołach podstawowych	339
4.	Liczba uczniów w gimnazjum	285
5.	Liczba oddziałów przedszkolnych	3
6.	Liczba dzieci w oddziałach przedszkolnych	47
Razem:		671

Źródło: Urząd Gminy w Lipniku

Na terenie gminy nie ma szkół ponadgimnazjalnych. Młodzież najczęściej kontynuuje naukę w szkołach zlokalizowanych w Opatowie, Sandomierzu i Klimontowie.

Na terenie gminy działają uczniowskie kluby sportowe. Są to:
Uczniowski Klub Sportowy przy Zespole Szkół w Lipniku
Uczniowski Klub Sportowy przy Zespole Szkół we Włostowie

3.1.5. Ochrona Zdrowia

Ochrona Zdrowia na terenie gminy realizowana jest poprzez Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Malicach Kościelnych, Lipniku i Włostowie.

Zaopatrzenie w leki zapewniają dwa PUNKTY APTECZNE w Lipniku i Włostowie.

Mieszkańcy Gminy korzystają również z oddziału pomocy doraźnej w Opatowie i Sandomierzu

3.1.6. Kultura

Na terenie gminy funkcjonuje Dom Kultury we Włostowie, który prowadzi działalność nie tylko kulturalno-oświatową ale i rozrywkową. Prowadzi regularne zajęcia w kółkach zainteresowań i organizuje coroczne konkursy recytatorskie. W miejscowości Lipnik funkcjonuje Centrum Kształcenia, utworzone ramach projektu „Wioska internetowa - kształcenie na odległość”, dzięki sali komputerowej młodzież może korzystać z internetu wyszukując tematy, które je interesują.

3.2. Analiza obszarów polityki społecznej

3.2.1. Pomoc społeczna

Pomoc społeczna w gminie to działalność Ośrodka Pomocy Społecznej w Lipniku.

Ośrodek w Lipniku realizuje głównie zadania określone ustawami o:

- pomocy społecznej
- dodatkach mieszkaniowych
- świadczeniach rodzinnych
- funduszu alimentacyjnym

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwycięzenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne środki, możliwości i uprawnienia.

Celem pomocy społecznej jest zaspokojenie niezbędnych potrzeb życiowych jednostki i rodziny oraz umożliwienie im bytowania w warunkach im odpowiadających godności człowieka. Powinna w miarę możliwości doprowadzić do usamodzielnienia się osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem.

Do zadań własnych gminy z zakresu pomocy społecznej o charakterze obowiązkowym należy:

- Opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnie ryzyka:
 - sporządzanie bilansu potrzeb gminy w zakresie pomocy społecznej,
 - udzielanie schronienia, zapewnienie posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym,
 - przyznawanie i wypłacanie zasiłków okresowych,
 - przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych,
 - przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego,
 - przyznawanie i wypłacanie zasiłków na świadczenia zdrowotne osobom bezdomnym oraz innym osobom nie mających dochodu i możliwości uzyskania świadczeń na podstawie przepisów o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia,
 - przyznawanie zasiłków celowych w formie biletu kredytowego,
 - opłacanie składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe za osobę, która zrezygnuje z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania osobistej opieki nad długotrwale lub ciężko chorym członkiem rodziny oraz wspólnie zamieszkującymi matką, ojcem lub rodzeństwem,
 - praca socjalna,
 - organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych w miejscu zamieszkania, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
 - prowadzenie i zapewnienie miejsc w placówkach opiekuńczo-wychowawczych wsparcia dziennego lub mieszkaniach chronionych,
 - tworzenie gminnego systemu profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną,
 - dożywianie dzieci,
 - sprawienie pogrzebu, w tym osobom bezdomnym,
 - kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu,

- sporządzanie sprawozdawczości oraz przekazywanie jej właściwemu wojewodzie również w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu informatycznego,
- utworzenie i utrzymanie ośrodka pomocy społecznej, w tym zapewnienie środków na wynagrodzenia pracowników.

Do zadań własnych gminy z zakresu pomocy społecznej należy:

- przyznawanie i wypłacanie zasiłków specjalnych celowych,
- przyznawanie i wypłacanie pomocy na ekonomiczne usamodzielnienie w formie zasiłków, pożyczek oraz pomocy w naturze,
- prowadzenie i zapewnienie miejsc w domach pomocy społecznej i ośrodkach wsparcia o zasięgu gminnym oraz kierowanie do nich osób wymagających opieki,
- podejmowanie innych zadań z zakresu pomocy społecznej wynikających z rozeznaczonych potrzeb gminy, w tym tworzenie i realizacja programów osłonowych.

Do zadań zleconych z zakresu administracji rządowej realizowanych przez gminę należy:

- przyznawanie i wypłacanie zasiłków stałych,
- opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia (ustalenie uprawnień rejestrowanie, opłacanie należnych składek, weryfikacja uprawnień, wyrejestrowanie osób z ZUS),
- organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
- przyznawanie i wypłacanie zasiłku celowego na pokrycie wydatków związanych z klęską żywiołową lub ekologiczną,
- prowadzenie i rozwój infrastruktury środowiskowych domów samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
- realizacja zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia rodzin i grup społecznych, oraz rozwój specjalistycznego wsparcia.

Charakterystyka grup społecznych wymagających wsparcia

W gminie Lipnik zadania pomocy społecznej realizowane są poprzez Ośrodek Pomocy Społecznej. Bezpośrednie wsparcie socjalne udzielane jest najczęściej rodzinom wielodzietnym, znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej, dotkniętych bezrobociem oraz właścicielom gospodarstw rolnych o małej powierzchni i słabej klasie użytkowania gruntów, a dotkniętych chorobą czy niepełnosprawnością. Pomoc kierowana jest również do rodzin patologicznych, osób nieporadnych życiowo, ludzi starych czy przewlekle chorych. Pomoc społeczna angażuje znaczne środki pochodzące z gminnego budżetu, oraz środki otrzymane w ramach dotacji dla gminy, a pochodzące z budżetu państwa.

Przyczyny ubiegania się o pomoc społeczną na terenie gminy Lipnik w latach 2005/2006/2007

Powody trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin Ogółem w tym:			Liczba osób w rodzinach		
	Rok 2005	Rok 2006	Rok 2007	Rok 2005	Rok 2006	Rok 2007
Ubóstwo	130	123	110	541	510	430
Sieroctwo	-	-	-	-	-	-
Bezdomność	1	2	2	1	2	2
Potrzeba ochrony macierzyństwa	-	-	-	-	-	-
Bezrobocie	93	100	91	400	404	300
Niepełnosprawność	40	39	44	125	98	136
Długotrwała choroba	40	39	49	134	118	146
Bezradność w sprawach opiek. - wychowawczych i prowadz. gosp. dom. w tym:	40	18	12	221	87	65
- rodziny niepełne	10	7	5	42	28	19
- rodziny wielodzietne	17	6	4	133	38	30
Alkoholizm	28	24	18	89	83	70
Narkomania	-	-	-	-	-	-
Trudności w przystosowaniu po opuszczeniu zakładu karnego	1	1	1	2	1	6

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań Ośrodka Pomocy Społecznej w Lipniku

Udzielone świadczenia - zadania zlecone gminie w 2006 roku

Formy pomocy	Liczba osób którym udzielono świadczenia	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Zasiłki stałe ogółem	20	174	49.087	19	44
W tym przyznane dla osoby samotnie gospodarującej	10	93	34.925	10	10

Pozostającej w rodzinach	10	81	14.162	9	34
Zasiłki celowe na pokrycie wydatków związanych z klęską żywiołową lub ekologiczną	313	313	316.216	313	x
Specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi	0	0	0	0	0
razem	333	x	365.303	332	x

Źródło: Ośrodek Pomocy Społecznej w Lipniku

Udzielone świadczenia - zadania zlecone gminie w 2007 roku

Formy pomocy	Liczba osób którym udzielono świadczenia	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Zasiłki stałe ogółem	22	232	62.099	21	53
W tym przyznane dla osoby samotnie gospodarującej	10	112	41.366	10	10
Pozostającej w rodzinach	12	120	20.733	11	43
Zasiłki celowe na pokrycie wydatków związanych z klęską żywiołową lub ekologiczną	36	36	35.232	36	0
Specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi	0	0	0	0	0
razem	58	x	97.331	57	53

Źródło: Ośrodek Pomocy Społecznej w Lipniku

Udzielone świadczenia - zadania zlecone gminie w 2008 roku

Formy pomocy	Liczba osób którym udzielono świadczenia	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Zasiłki stałe ogółem	22	210	58.542	22	55
W tym przyznane dla osoby samotnie gospodarującej	9	102	40.274	9	9
Pozostającej w rodzinach	13	108	18.268	13	46
Zasiłki celowe na pokrycie wydatków związanych z klęską żywiołową lub ekologiczną	0	0	0	0	0
Specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi	0	0	0	0	0
razem	22	x	58.542	22	55

Źródło: Ośrodek Pomocy Społecznej w Lipniku

Dodatki mieszkaniowe

Poważnym problemem związanym ze zubożeniem społeczeństwa jest obserwowany coraz częściej niedostatek środków finansowych przeznaczonych na pokrycie kosztów utrzymania mieszkań. Próbą zaradzenia tejże sytuacji jest wprowadzenie dodatków mieszkaniowych przyznawanych osobom, które posiadają niskie dochody.

Wyplacone dodatki mieszkaniowe w 2006r.

Dodatki mieszkaniowe	Udzielone świadczenia	Kwota w zł
komunalne	16	1.852
pozostałe	377	29.460
ogółem	393	31.312

Źródło; Ośrodek Pomocy Społecznej w Lipniku

Wyplacone dodatki mieszkaniowe w 2007r.

Dodatki mieszkaniowe	Udzielone świadczenia	Kwota w zł
komunalne	32	3.642
pozostałe	339	26.133
ogółem	371	29.775

Źródło: Ośrodek Pomocy Społecznej w Lipniku

Wyplacone dodatki mieszkaniowe w 2008r.

Dodatki mieszkaniowe	Udzielone świadczenia	Kwota w zł
komunalne	25	2.890
pozostałe	291	23.268
ogółem	316	26.158

Źródło; Ośrodek Pomocy Społecznej w Lipniku

Stypendium socjalne.

Oświata stanowi wspólne dobro całego społeczeństwa, kieruje się zasadami zawartymi w całej Konstytucji Rzeczypospolitej, a także wskazaniami zawartymi w Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka, Międzynarodowym Pakcie Praw Obywatelskich i Politycznych oraz Konwencji o Prawach Dziecka. Nauczanie i wychowanie za podstawowe przyjmuje uniwersalne zasady etyki, kształcenie i rozwijanie u młodzieży poczucia odpowiedzialności, miłości ojczyzny oraz poszanowania dla polskiego dziedzictwa kulturowego, przy jednoczesnym otwarciu się na wartości kultur Europy i świata. Szkoła winna zapewnić każdemu uczniowi warunki niezbędne do jego rozwoju, przygotować go do wypełniania obowiązków rodzinnych i obywatelskich, w oparciu o zasady solidarności, demokracji, tolerancji, sprawiedliwości i wolności.

Poniższa tabela przedstawia statystykę na przełomie trzech lat, liczbę osób które pobierały stypendium socjalne:

Rok	2006	2007	2008
Liczba osób	359	315	285

Źródło: dane z Zespołu Ekonomiczno-Oświatowego w Lipniku

3.2.2. Polityka prorodzinna

Świadczenia rodzinne

Oprócz zadań realizowanych w zakresie pomocy społecznej Ośrodek Pomocy Społecznej w Lipniku, realizuje również zadania wynikające z ustawy o świadczeniach rodzinnych z dnia 28 listopada 2003 roku w skład, których wchodzi wypłata zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami do zasiłku rodzinnego oraz zasiłek pielęgnacyjny i świadczenie pielęgnacyjne.

Wypłacone w 2006 roku świadczenia rodzinne finansowane z dotacji celowej z budżetu państwa

Rodzaj świadczenia	Liczba świadczeń	Kwota w złotych
Zasiłki rodzinne z dodatkami	15878	1 028.081
Zasiłki pielęgnacyjne	1227	180.576
Świadczenie pielęgnacyjne	77	31.654
Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	56	56.000
Składka na ubezpieczenia	48	8.071
Razem	x	1 248.382

Źródło: Ośrodek Pomocy Społecznej w Lipniku

Wypłacone w 2007 roku świadczenia rodzinne finansowane z dotacji celowej z budżetu państwa

Rodzaj świadczenia	Liczba świadczeń	Kwota w złotych
Zasiłki rodzinne z dodatkami	16889	1 116.618
Zasiłki pielęgnacyjne	1416	216.648
Świadczenie pielęgnacyjne	84	33.978
Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	44	44.000
Składka na ubezpieczenia	54	8.937
Razem	x	1 420.181

Źródło: Ośrodek Pomocy Społecznej w Lipniku

Wypłacone w 2008 roku świadczenia rodzinne finansowane z dotacji celowej z budżetu państwa

Rodzaj świadczenia	Liczba świadczeń	Kwota w złotych
Zasiłki rodzinne z dodatkami	13423	972.151
Zasiłki pielęgnacyjne	1447	221.391
Świadczenie pielęgnacyjne	88	36.218

Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	41	41.000
Składka na ubezpieczenia	52	7.537
Razem	x	979.688

Źródło: Ośrodek Pomocy Społecznej w Lipniku

Zaliczka alimentacyjna

Od 1 września 2005r. weszła w życie ustawa o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej.

Poniższa tabela przedstawia wysokość wypłaconych zaliczek w przeciągu trzech lat:

Rok	2006	2007	2008
Wysokość w zł	66.605	50.050	39.120

Źródło: Ośrodek Pomocy Społecznej w Lipniku

3.2.3. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi stanowi, że: prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji osób uzależnionych od alkoholu należy do zadań własnych gminy.

Zadania te w szczególności obejmują:

- zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu,
- udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie,
- prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałanie narkomanii, w szczególności wśród dzieci i młodzieży,
- wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów alkoholowych,
- podejmowanie interwencji w związku z naruszaniem przepisów prawa wśród nieletnim.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych jest ciałem inicjującym, opiniującym i nadzorującym wykonanie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Do zadań komisji należy między innymi;

- konstruowanie projektu gminnego programu rozwiązywania problemów alkoholowych,
- opiniowanie decyzji o wydaniu zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych,
- prowadzenie kontroli przestrzegania warunków sprzedaży, podawania i spożywania napojów alkoholowych,
- podejmowanie działań zmierzających do poddawania się leczeniu odwykowemu osób uzależnionych od alkoholu,
- współpraca z biegłymi sądowymi w zakresie wydawania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu osób kierowanych na leczenie odwykowe,
- zapobieganie negatywnym następstwom nadużywania alkoholu i ich usuwanie,
- współpraca z innymi organami i instytucjami w zakresie profilaktyki alkoholowej,
- działalność wychowawcza, edukacyjna i informacyjna w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii i przemocy w rodzinie.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przeprowadza kontrole realizacji i warunków korzystania z zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych przez podmioty prowadzące na terenie gminy sprzedaż napojów alkoholowych, w składzie minimum 3-osobowym. Z każdej kontroli komisja sporządza protokół, a w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości występuje z wnioskiem do Wójta Gminy o cofnięcie zezwolenia.

Cele Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na terenie gminy to:

- zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej,
- udzielanie pomocy rodzinom, w których występują problemy alkoholowe,
- prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w szczególności dla dzieci i młodzieży.

Realizatorem Gminnego Programu Profilaktyki Rozwiązywania Problemów Alkoholowych jest Urząd Gminy w Lipniku we współpracy z:

- Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Lipniku
- Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Lipniku
- Dyrektorami szkół znajdujących się na terenie Gminy
- Placówkami Służby Zdrowia na terenie Gminy

- Posterunkiem Policji we Włostowie

3.2.3. Rynek Pracy i bezrobocie

Na aktualną sytuację na gminnym rynku pracy miały wpływ zarówno czynniki wewnętrzne jak i zewnętrzne. Czynniki zewnętrzne, jakimi była niewątpliwie zmiana systemu ekonomicznego na przełomie lat osiemdziesiątych i dziewięćdziesiątych uaktywniła czynniki wewnętrzne, wpływając w istotny sposób m.in. na: spadek rentowności lub upadek niektórych firm (GS w Lipniku, PGR we Włostowie, Cukrownia we Włostowie), strukturę własnościową przedsiębiorstw oraz ujawnienie się bezrobocia i jego strukturę.

Poziom bezrobocia

Większość mieszkańców gminy zatrudnionych jest w rolnictwie. Ten dział gospodarki generuje niewielką ilość miejsc pracy i charakteryzuje się występowaniem ukrytego bezrobocia. Poprawa sytuacji na rynku pracy byłaby możliwa w przypadku realizacji nowych inwestycji na terenie gminy (turystyka, agroturystyka, przetwórstwo płodów rolnych).

Podobnie jak na obszarze całego kraju, wysoki wśród bezrobotnych w gminie jest udział osób młodych oraz długotrwale bezrobotnych. Ponadto bardzo niekorzystnym zjawiskiem jest to, że znaczny % bezrobotnych nie jest już uprawnionych do otrzymywania zasiłków.

Pośrednictwem pracy zajmuje się Powiatowy Urząd Pracy w Opatowie.

Bezrobotni gminy Lipnik

Informacja dotycząca bezrobocia w gminie Lipnik w latach 2004-2006.

		2004	2005	2006
Bezrobotni wg wieku	18-24	192	164	165
	25-34	194	198	201
	35-44	133	133	125
	45-54	113	109	116
	55-59	21	23	26
	60-64	5	4	4
Wykształcenie	Wyższe	38	38	31
	Policealne i średnie zawodowe	131	121	118
	Średnie ogólnokształcące	51	50	51
	Zasadnicze zawodowe	255	234	243
	Gimnazjalne i poniżej	183	188	194
Osoby wyłączone z ewidencji bezrobotnych	Bezrobotni ogółem	658	631	637
	Prace interwencyjne	21	19	2
	Roboty publiczne	13	20	0
	Podjęcie działalności gospodarczej	2	30	0
	Szkolenia	0	60	0
	Staż	32	51	3
	Przygotowanie zawodowe	0	14	2
	Nie potwierdzenie gotowości do pracy	149	174	32
	Inne	137	127	8
Osoby będące w szczególnej sytuacji	Osoby samotne wychowujące dziecko do 7 roku życia	11	4	5
	Osoby niepełnosprawne	5	6	5

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Opatowie

Dane statystyczne dotyczące bezrobotnych z gminy Lipnik

Liczba bezrobotnych	Rok 2007	Rok 2008
Liczba bezrobotnych ogółem	553	551
w tym kobiety:	250	261
Liczba bezrobotnych z prawem do zasiłku	21	50
Liczba bezrobotnych w wieku 18-44 lat	414	401
Liczba bezrobotnych bez pracy powyżej 12 m-cy	339	316

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Opatowie - dane na dzień 31.12.2007r. i 31.12.2008r.

3.3. Identyfikacja zasobów i problemów społecznych

3.3.1. Analiza SWOT

Analiza SWOT jest jedną z prostszych i najczęściej stosowanych technik analitycznych. Skrót SWOT pochodzi od czterech angielskich słów: Strengths (silne strony), Weaknesses (słabe strony), Opportunities (szanse), Threats (zagrożenia).

Powyższe pojęcia należy rozumieć następująco:

- Szanse - to zewnętrzne zjawiska i tendencje występujące w otoczeniu, które odpowiednio wykorzystane będą impulsem rozwoju oraz osłabiają występujące negatywne zjawiska.
- Zagrożenia - to wszystkie zewnętrzne zjawiska postrzegane jako bariery dla rozwoju gminy, utrudnienia, dodatkowe koszty działania. Istnienie zagrożeń musi być brane pod uwagę przy planowaniu podejmowanych działań.
- Mocne strony - to walory wynikające z uwarunkowań wewnętrznych gminy, które w pozytywny sposób wyróżniają ją spośród innych. Mocne strony mogą być zarówno obiektywnie dane przez naturę (np. liczba osób w wieku produkcyjnym) jak i być zasługą lokalnej społeczności (np. wysoki poziom mobilności i przedsiębiorczości).
- Słabe strony - to konsekwencja ograniczeń zasobów i niedostatecznego ukształtowania uwarunkowań wewnętrznych. Mogą one dotyczyć całej gminy, jak i jej części. Mogą dotyczyć wszystkich aspektów funkcjonowania gminy, bądź jej poszczególnych elementów.

Wnikliwe opracowanie SWOT jest istotnym etapem procesu planowania strategicznego. Przy właściwym opracowaniu stanowi punkt wyjściowy dla określania celów strategicznych oraz projektów socjalnych. Dodać należy, że w analizie SWOT odniesiono się wyłącznie do kwestii społecznych.

Analiza SWOT została przygotowana podczas warsztatów przeprowadzonych w Gminie Lipnik. Wynik tych prac obrazują prezentowane zestawienia według wybranych kwestii społecznych:

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> - dobra lokalizacja gminy, - położenie przydrożne kraju, - żyzne gleby, - zabytki architektury, - oświata (zespoły szkół) oraz wykwalifikowana kadra pracownicza, - wodociągi, - telefony, - biblioteki dostęp do Ośrodków Kultury, - dobry dostęp do opieki zdrowotnej, - rozwój sadownictwa - warzywnictwa, - dbałość o kulturę przeszłości, - rozwój przemysłu, - wysoki poziom wykształcenia, - powstanie stowarzyszeń, - rozwój kultury, - segregacja śmieci - ochrona środowiska, - wioska internetowa - centrum kształcenia, - rozbudowa kanalizacji, - dowóz dzieci do szkół, - rozbudowa dróg, - kluby sportowe przekazywanie wiedzy rolnikom, cykliczne spotkania z osobami odpowiedzialnymi za politykę rolną, - własne środki lokomocji. 	<ul style="list-style-type: none"> - brak inicjatywy i zaangażowania wśród mieszkańców gminy, - brak liderów (słaby system kreowania liderów, słaby przepływ informacji w gminie), - brak inicjatywy ze strony istniejących na terenie gminy Kół Gospodyń, OSP, Klubów Sportowych, - brak imprez kulturalnych, które integrowałyby społeczność gminną, - brak przedszkola (uniemożliwia aktywność zawodową kobiet), - brak koordynatora działań społecznych (punkt informacyjny, doradczy), - brak miejsc pracy dla mieszkańców gminy, inwestorów, - niewystarczające środki finansowe, - postawa społeczeństwa roszczeniowa, - zubożenie części społeczeństwa, - słabo rozwinięta polityka promocyjna gminy, - uzależnienie społeczeństwa od pomocy społecznej (jednostki odporne, nieprzejawiające żadnych chęci i motywacji do działania)
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> - integracja społeczności, - kwalifikacje mieszkańców, - utworzenie przedszkola, - pozyskiwanie funduszy unijnych, - turystyka - rozwój agroturystyki, - Kultura - imprezy kulturalne, - Rozrywka - kafejka internetowa, kluby, rozwijanie zainteresowań, - aktywność społeczna - stowarzyszenia pozyskiwanie środków, - przedszkola - wyrównywanie szans, czas dla matek, - wykorzystanie położenia geograficznego przy drogach krajowych, - pozyskiwanie środków unijnych przez różne grupy i indywidualne osoby, stowarzyszenia, - edukacja dla dorosłych, - lepsza dostępność do opieki zdrowotnej, - nawiązywanie współpracy z gminami ościennymi, - promocja gminy, - stworzenie nowych miejsc pracy dla mieszkańców gminy, - rozbudowa bazy sportowej w gminie. 	<ul style="list-style-type: none"> - brak zainteresowania społeczeństwa pozyskiwaniem środków finansowych, - mała aktywność społeczeństwa i władz lokalnych w realizowaniu projektów, - brak integracji i bierność społeczeństwa oraz władz lokalnych, - eurosieroctwo-patologia, - spadek poczucia bezpieczeństwa, - niski przyrost naturalnych, - starzenie się społeczeństwa, - spadek obyczajów moralnych - zanik patriotyzmu, także lokalnego - brak przedszkoli, - przemoc w szkołach, - brak współpracy z lokalną policją, - ubóstwo.

3.3.2. Zasoby instytucjonalne i pozainstytucjonalne gminy oraz poziom integracji społecznej

Zasoby instytucjonalne i pozainstytucjonalne gminy

W poniższej tabeli przedstawiono zasoby instytucjonalne i pozainstytucjonalne Gminy Lipnik.

Zasoby instytucjonalne		
Nazwa	Lokalizacja	Cel działania
Urząd Gminy	Lipnik	Regulowanie funkcjonowania gminy
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	Lipnik	Wspieranie osób zagrożonych wykluczeniem społecznym
Zespół Szkół	Lipnik, Włostów	Edukacja dzieci i młodzieży
Gminna Biblioteka Publiczna	Lipnik, Filia we Włostowie, Malicach Kościelnych	Rozwój dzieci i młodzieży
Bank Spółdzielczy	Lipnik	Realizacja usług finansowych
Kościół Kaplica	Malice Kościelne, Włostów Lipnik	Pogłębianie wiary, integracja społeczeństwa

Zasoby pozainstytucjonalne		
Nazwa	Lokalizacja	Cel działania
Ochotnicza Straż Pożarna	Lipnik, Leszczków Słabuszewice, Męczennice, Kurów, Słotów	Przeciwdziałanie zagrożeniom pożarowym, integracja społeczeństwa
Klub Sportowy	Włostów	Propagowanie zdrowego stylu życia, integracja
Boisko przy Zespole Szkół	Lipnik, Włostów	Możliwość integracji, wspólna zabawa poprzez sport
Ośrodek Zdrowia	Malice Kościelne, Lipnik, Włostów	Opieka lekarska społeczeństwa,
Koła Gospodyń Wiejskich	Przy każdej straży działa KGW.	Rozwijanie wspólnych pasji, integracja środowiska

Ściśle współpracują ze sobą Urząd Gminy, szkoły, ośrodki zdrowia, posterunek policji. Pozytywne relacje są między Urzędem Gminy a wszystkimi zasobami instytucjonalnymi i pozainstytucjonalnymi w gminie. Szkoły współpracują między sobą, a także z ośrodkami zdrowia, biblioteką, Urzędem Gminy, OSP. Straże współpracują z Kołami Gospodyń Wiejskich.

Uczestnicy warsztatów ocenili poziom integracji społecznej w skali od 1 do 6 na 4. Swoją ocenę uzasadnili tym, że występują pozytywne więzi pomiędzy mieszkańcami i podejmowane są wspólne działania w zakresie spraw społecznych.

Czynniki sprzyjające integracji i korzyści z niej płynące

Aby poziom integracji między instytucjami oraz między instytucjami i społeczeństwem, a także w społeczeństwie był na przyzwoitym poziomie należy zwrócić uwagę na czynniki sprzyjające integracji oraz na korzyści z niej płynące.

Czynniki sprzyjające integracji to:

- Lubiani liderzy, z autorytetem, kreatywni, łatwo nawiązujący kontakt oraz dyspozycyjni,
- Szczere chęci,
- Jasno sprecyzowane cele i kierunki,
- Świadomość korzyści wynikających z integracji,
- Wspólny cel - dostosowanie go do potrzeb społecznych wspólna potrzeba wspólny problem,
- Wiedza o sąsiedzie,
- Mały sukces,
- Uświadomienie sobie wagi założonego celu,
- Dostosowanie do danej grupy metoda działania,
- Autorytet osób, które są inspiratorami, twórcami,
- Organizowanie debat i spotkań,
- Wspólne działania.

Korzyści płynące z integracji to:

- Otwartość na drugiego człowieka,
- Lepsza samoocena każdego mieszkańca,
- Zdobywanie nowych doświadczeń i umiejętności,
- Kształtowanie pozytywnych relacji,
- Umiejętność współpracy,
- Kształtowanie pozytywnego systemu wartości,
- Aktywizacja społeczeństwa,
- Poznanie oczekiwań i potrzeb innych,
- Rozwój osobisty osób zintegrowanych,
- Wykorzystanie potencjału ludzkiego (zdolności, wiedza, doświadczenie),
- Większa siła działania,
- Pomoc wzajemna,
- Rozwój uczuć wyższych (przyjaźń),
- Rozpoznanie potrzeb lokalnych,
- Lepsze samopoczucie lidera i jego dowartościowanie.

3.3.3. Raport

Podstawą wszelkiej działalności praktycznej jest dobre zidentyfikowanie problemów społecznych nękających mieszkańców, a w szczególności dzieci i młodzież, całe rodziny oraz ludzi starszych.

Identyfikacja problemów społecznych na terenie gminy została dokonana w oparciu o własne rozeznanie i analizę problemów podczas warsztatów mających na celu aktualizację SRPS.

Wnioski

1. Po przeprowadzeniu własnego rozeznania potrzeb zdefiniowano następujące problemy:
 - wobec dzieci i młodzieży - ograniczony dostęp do placówek kulturalnych, sportowych i rekreacyjnych, brak odpowiedniego miejsca na spotkania dla młodzieży, brak opieki nad dziećmi w wieku przedszkolnym, brak miejsca spotkań w poszczególnych wsiach;

- wobec osób starszych - problemy z dojazdem do lekarzy, samotność, brak kontaktów, zajęć z ludźmi w tym samym wieku, problemy zdrowotne, niewystarczający zakres usług społecznych;
 - wobec rodzin - bezrobocie, alkoholizm, ubóstwo.
2. Określono następujące potrzeby społeczne:
- dla dzieci i młodzieży - przedszkole, kółka zainteresowań, place zabaw, świetlice, imprezy dla młodzieży, boiska;
 - dla osób starszych - dyżury pielęgniarek, zorganizowanie wizyty u lekarza, utworzenie klubów, dojazd do lekarza, spotkania i organizowanie imprez kulturalnych;
 - dla rodzin - pomoc z Ośrodka Pomocy Społecznej - ustawa o pomocy społecznej, poradnictwo prawne, pomoc pedagoga i psychologa, szkolenie bezrobotnych, organizowanie miejsc pracy, kursy.

3.3.4. Katalog problemów społecznych opracowany na warsztatach

Uczestnicy warsztatów dyskutowali nad problemami społecznymi nękającymi Gminę Lipnik. Z problemów tych opracowano poniższy katalog strategicznych obszarów problemowych.

1. Zagrożenie wykluczeniem społecznym

Najważniejszym problemem w tej tematyce jest bezrobocie. Uczestnicy zaznaczyli, że obecnie przyczyny bezrobocia to przede wszystkim niechęć do podejmowania pracy i wysoki poziom uzależnienia całych rodzin i pokoleń od pomocy społecznej. Z drugiej strony należy odnotować fakt, że lokalny rynek pracy jest bardzo ubogi, jest niewiele przedsiębiorstw, nie ma dużych zakładów pracy. Podjęcie pracy często wiąże się z koniecznością dojazdów, co przy aktualnym stanie komunikacji publicznej jest kłopotliwe.

Uczestnicy zaakcentowali niskie kwalifikacje mieszkańców, a także rozwój tzw. „szarej strefy”.

Osoby długotrwale bezrobotne cechuje postawa roszczeniowa, wygórowane oczekiwania wobec pracy i pracodawcy. Skutki bezrobocia to niższe dochody w rodzinach, coraz trudniejsza sytuacja finansowa. Wraz z problemem pozostawania bez pracy często współwystępuje problem uzależnienia od alkoholu. Alkoholizm to kolejny bardzo ważny problem zaznaczony przez mieszkańców. Wiele osób wpada w nałóg, który jest bardzo często przyczyną agresji i przemocy domowej. Problem alkoholizmu dotyczy zwłaszcza mężczyzn. Uczestnicy zaznaczyli że bardzo silną wspólną dla tego obszaru problemowego kategorią jest bierność, wyuczona bezradność, a także postawy roszczeniowe i spryt długotrwale klientów pomocy społecznej. Wskazali na nieefektywność systemu, który w małym stopniu aktywizuje klientów.

2. Słabe przystosowanie rolników do zmian zachodzących w otoczeniu

Gmina Lipnik jest gminą rolniczą, dlatego też nie mogło zabraknąć dyskusji na temat kłopotów rolników. Coraz częściej okazuje się że małe, niewyspecjalizowane gospodarstwa nie stają się impulsem do rozwoju i osiągnięcia wyższego statusu materialnego. Niestety, w gminie Lipnik dominują rozdrobnione gospodarstwa rolne. Rolnicy obawiają się zmian, łączenia się gospodarstw w grupy czy wzajemnego przejmowania ziem, upadku małych i nieefektywnych gospodarstw. Lęk przed zmianą, niskie kwalifikacje rolników, niski poziom zainteresowania ze strony ludzi młodych pozostaniem na gospodarce sprawia, że rolnicy postrzegają swoją sytuację jako bardzo niepewną.

3. Słaby dostęp do możliwości rozwoju zainteresowań i spędzania wolnego czasu

Uczestnicy wskazali że bardzo ważną grupą problemów są problemy związane z niemożnością zaspokajania potrzeb wyższych, rozwoju talentów, zainteresowań, udziału w kulturze i efektywnego spędzania wolnego czasu. Gminę nękają problemy związane z brakiem instytucji kulturalnych, społecznych, sportowych dla dzieci i młodzieży i osób prowadzących zajęcia dla dzieci i młodzieży. Głównym problemem w tym zakresie jest brak przedszkola, które umożliwiłoby równy start wszystkim dzieciom, pozwalało na zniwelowanie różnic między dziećmi z gminy Lipnik a dziećmi z miast objętych opieką przedszkolną.

Ponadto dzięki istnieniu przedszkola młode mamy mogłyby podejmować pracę zawodową w wyższym stopniu niż ma to miejsce obecnie. W gminie nie ma świetlic integracyjnych, środowiskowych, które umożliwiłyby spotkania integracyjne i spędzanie wolnego czasu różnym grupom mieszkańców, zwłaszcza dzieciom, młodzieży i osobom starszym. Nie ma klubów seniora, słabo funkcjonują odradzające się Koła Gospodyń Wiejskich.

4. Niski poziom aktywności, aspiracji i przedsiębiorczości mieszkańców

Uczestnicy warsztatów wskazali na wysoki poziom obojętności społecznej i niski poziom aktywności i zaangażowania mieszkańców do działania na rzecz siebie i innych. Problem ten dotyczy różnych grup wiekowych i powiela się wśród kolejnych pokoleń mieszkańców. Wszystko zaczyna się od tego, że

brak jest przedszkola w gminie. Dzieci w najbardziej intensywnym okresie rozwoju są pozbawione fachowej opieki i uczenia się w grupie wraz z innymi dziećmi. Wśród starszych dzieci i młodzieży obserwuje się małe zainteresowanie dodatkowymi zajęciami, uczestnictwem w życiu społecznym i kulturowym. Jedną z przyczyn tego stanu rzeczy jest niski poziom świadomości rodziców. Rodzice nie rozbudzają ambicji i pasji swoich dzieci, co sprawia, że dzieci i młodzież rzadko aspirują do bardziej ambitnych osiągnięć. Młodzi ludzie nie mają skąd czerpać wzorców postępowania, często nie mają celu, żyją z dnia na dzień, dbając jedynie o „zabicie” czasu, a nie o jego efektywne i rozwijające wykorzystanie. Młodzi ludzie nie są przedsiębiorczy, nie potrafią brać własnych spraw we własne ręce. Mieszkańcy mają niską samoocenę, występuje poczucie bezradności.

5. Niski poziom rozwoju mechanizmów obywatelskich, słaba świadomość społeczna, integracja i informacja

Uczestnicy wskazali, że mieszkańcy rzadko się spotykają, mają mało okazji i możliwości spotkań towarzyskich, integracyjnych, edukacyjnych, samopomocowych. Jako przyczynę określili z jednej strony niski poziom instytucjonalny i słabą ofertę w sferze kultury i rozrywki, z drugiej strony podkreślili brak organizatorów, animatorów, liderów - słowem ludzi, którzy byliby gotowi animować życie społeczne w gminie i mieli ku temu wystarczające kompetencje oraz autorytet. Nie ma systemu wsparcia dla liderów społecznych, liderzy są niedoceniani, bardzo często spotykają się z krytyką lub podejrzliwością ze strony współmieszkańców.

Taka atmosfera wynika z niskiego poziomu zaufania społecznego i integracji społecznej oraz zupełnie nie sprzyja tworzeniu się nowych inicjatyw, nowych jakości w życiu społecznym. Ponadto mieszkańcy mają bardzo niski poziom kompetencji w zakresie np. pozyskiwania funduszy zewnętrznych na zaspokajanie potrzeb społecznych i rozwiązywanie problemów. Uczestnicy warsztatów wyraźnie zaakcentowali potrzebę stworzenia centrum doradztwa lub punktu informacyjnego, obywatelskiego, w którym byłaby dostępna wszelka wiedza i pomoc dotycząca kwestii obywatelskich i społecznych. Ponadto wskazali na fakt słabego przepływu informacji w gminie, zarówno między władzą samorządową i mieszkańcami, jak również wertykalnie - pomiędzy poszczególnymi sołectwami i wsiami na terenie gminy.

IV Kierunki rozwoju Gminy Lipnik

4.1. Strategiczne kierunki rozwoju gminy

4.1.1. Informacje o kompleksowym dokumencie rozwoju gminy

Najistotniejszym dokumentem, w którym zapisane są kierunki działań władz gminy w celu osiągnięcia zrównoważonego rozwoju gminy w aspektach społecznym, gospodarczym, infrastrukturalnym, energetycznym jest Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Lipnik na lata 2004-2013 przyjęty przez Radę Gminy w Lipniku Uchwałą nr XV/125/2004 z dnia 9 czerwca 2004 roku.

Plan Rozwoju Lokalnego jest dokumentem o kluczowym znaczeniu strategicznym i planistycznym dla gminy.

4.1.2. Podstawowe kierunki rozwoju zapisane w kompleksowym dokumencie dotyczącym gminy

Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Lipnik na lata 2004-2013 w założeniach uwzględnia w swej treści cel nadrzędny gminy, czyli „Podnoszenie konkurencyjności i atrakcyjności Gminy oraz tworzenie warunków dla stabilnego i dynamicznego rozwoju społeczno-gospodarczego” oraz cele strategiczne tj.:

- I Rozwój infrastruktury technicznej;
- II Pozyskiwanie inwestorów zewnętrznych przy wykorzystaniu walorów położenia oraz mobilizacji kapitału lokalnego;
- III Wykorzystanie czystego i atrakcyjnego środowiska naturalnego
- IV Działania na rzecz restrukturyzacji i modernizacji rolnictwa;
- V Poprawa ładu przestrzennego, funkcjonalności oraz stopnia zintegrowania wewnętrznego i zewnętrznego gminy;
- VI Podnoszenie kwalifikacji mieszkańców gminy;
- VII Poprawa warunków życia mieszkańców;
- VIII Tworzenie pozytywnego wizerunku gminy oraz jej władz oraz budowanie integracji i samoidentyfikacji gminy.

Plan Rozwoju Lokalnego na lata 2004-2013 odpowiada trosce lokalnego samorządu o rozwój gminy w szybko zmieniającym się i coraz bardziej konkurencyjnym otoczeniu.

4.1.3. Informacje o innych dokumentach strategicznych dotyczących gminy

Do strategicznych dokumentów dotyczących Gminy Lipnik należy:

- I Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Lipnik na lata 2004-2013 - krótki opis powyżej;

II Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Gminy Lipnik na lata 2009-2015 - która jest dokumentem gminnym.

4.2. Wizja

4.2.1. Wizja rozwoju gminy w perspektywie czasowej - określenie pożądanego stopnia rozwoju

Podczas trwania pierwszych warsztatów Aktualizujących Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych, została wypracowana wizja pożądanego stopnia rozwoju.

Gmina Lipnik to gmina słoneczna, radosna, która dąży do rozwoju gospodarczego poprzez tworzenie nowych zakładów pracy i rozwój agroturystyki. Gmina w przyszłości zapewni wszystkim mieszkańcom dobrą pracę i godne warunki życia. Zapewnia dostęp do wszelkich instytucji i mechanizmów podnoszących jakość życia mieszkańców. To miejsce, które umożliwia zaspokajanie potrzeb w sferze kultury poprzez organizację imprez kulturowych co spowoduje większą integrację społeczeństwa oraz wzrost ogólnego poczucia satysfakcji zaspokojenie potrzeb towarzyskich mieszkańców. W gminie są szczęśliwe rodziny, bezpieczne, bogate i rozwijające się. Utworzenie przedszkola wpływa radykalnie na doskonały rozwój dzieci od najmłodszych lat, a młodym mamom umożliwia aktywność zawodową. W gminie jest zielono, czysto, ekologicznie. Funkcjonują nowe miejsca pozwalające na aktywny wypoczynek. Mieszkańcy są dumni ze swojego miejsca zamieszkania i zadowoleni. Społeczność jest przyjazna otwarta, gościnna.

4.2.2. Wizja ładu społecznego

Aby osiągnąć wizję ładu społecznego należy pobudzać inicjatywy, które sprzyjają rozwiązywaniu zagrożeń.

Szczególną uwagę trzeba poświęcić wychowaniu dzieci i młodzieży, bo to od nich będzie zależeć przyszłość gminy. Należy pokazywać ludziom „dobre praktyki”, organizować wyjazdy, szkolenia, mobilizować do działania, udzielać doradztwa i wsparcia. Jeżeli społeczeństwo zmieni swoje nastawienie do spraw związanych z nimi samymi, stanie się bardziej aktywne zmniejszą się zagrożenia związane z bezrobociem, alkoholizmem, zmniejszy się stopień bezradności w sytuacjach trudnych życiowo.

Wypracowanie ładu społecznego umożliwiającego zrównoważony rozwój wszystkim mieszkańcom gminy Lipnik oraz zapobieganie wykluczeniu społecznemu grup zagrożonych marginalizacją.

4.3. Cele strategiczne Gminy Lipnik na lata 2009-2015

4.3.1. Cele strategiczne, operacyjne i kierunki działań

Po analizie zasobów i problemów w gminie Lipnik, przychodzi czas na określenie celów strategicznych, a dalej, celów operacyjnych i kierunków działań w gminie Lipnik. Cele strategiczne wynikają z zidentyfikowanych problemowych obszarów strategicznych, projektują zmianę społeczną oraz wyznaczają kierunki rozwoju społecznego.

Cel strategiczny 1: Poprawa jakości życia społeczno-kulturalnego mieszkańców gminy poprzez upowszechnienie sportu, rekreacji, rozbudzenie zainteresowań, poszerzenie oferty edukacyjnej dzieci

Cel operacyjny 1: Zorganizowanie zaplecza instytucjonalnego, umożliwiającego rozbudzenie, realizację zainteresowań

Działanie:

- poszerzenie oferty zajęć pozaszkolnych w szkołach;
- tworzenie centrów aktywizacji seniorów;
- wspieranie działalności Kół Gospodyń Wiejskich, nowych grup nieformalnych, stowarzyszeń oraz kultywowanie tradycji i rozwijanie twórczości ludowej;
- tworzenie zespołów muzycznych i teatralnych;
- tworzenie warsztatów muzycznych, teatralnych, poetyckich, kulinarnych;

Cel operacyjny 2: Rozbudowa systemu opieki nad dzieckiem

Działanie:

- tworzenie świetlic środowiskowych i integracyjnych dla dzieci;
- tworzenie żłobków i przedszkoli;
- promowanie przedszkoli domowych;

Cel operacyjny 3: Zwiększenie udziału zajęć sportowych w spędzaniu wolnego czasu

Działanie:

- organizowanie zajęć fitness dla kobiet;
- organizowanie rajdów rowerowych i pieszych;
- organizowanie zawodów i innych form rywalizacji sportowych dla mieszkańców;

- organizowanie turniejów sportowych i zawodów dla dzieci i młodzieży;
- Cel strategiczny 2: Podniesienie poziomu, rozwoju i przedsiębiorczości mieszkańców

Cel operacyjny 1: Rozwój przedsiębiorczości mieszkańców

Działanie:

- utworzenie doradztwa dla początkujących przedsiębiorców;
- organizowanie szkoleń, doradztwa i wsparcie dla osób zainteresowanych prowadzeniem własnej działalności gospodarczej;
- podniesienie wiedzy i umiejętności (zorganizowanie wycieczek celem podpatrzenia " jak oni to robią");
- organizowanie zajęć z autoprezentacji, motywacyjnych, ze zdolności potrzebnych do kierowania grupą i innych umiejętności psychospołecznych;

Cel operacyjny 2: Rozwój gospodarstw ekologicznych i agroturystycznych

Działanie:

- zwiększenie ilości i atrakcyjności gospodarstw;
- zwiększenie wiary w możliwości prowadzenia dochodowych gospodarstw;

Cel strategiczny 3: Zmniejszanie obszarów wykluczenia społecznego

Cel operacyjny 1: Unowocześnienie metod realizowania polityki społecznej w gminie

Działania:

- unowocześnienie metod pracy i podnoszenie kwalifikacji pracowników OPS w Lipniku;
- udział osób zatrudnionych w OPS w szkoleniach, kursach, warsztatach;
- współpraca OPS z organizacjami społecznymi i koordynacja wspólnie podejmowanych działań;
- wymiana doświadczeń z innymi Ośrodkami i pozyskiwanie od nich pozytywnych wzorców;

Cel operacyjny 2: Zwiększanie motywacji i podniesienie kwalifikacji osób bezrobotnych oraz poszukujących pracy

Działania:

- zawieranie kontraktów socjalnych z klientami pomocy społecznej;
- organizowanie kursów zawodowych pozwalających na podniesienie, aktualizację lub zmianę kwalifikacji zawodowych;
- organizowanie poradnictwa psychologicznego i doradztwa zawodowego;
- umożliwianie podjęcia pracy matkom z małymi dziećmi i rodzicom z rodzin wielodzietnych;

Cel operacyjny 3: Aktywizacja i zwiększenie możliwości „powrotu” do społeczeństwa osób zagrożonych wykluczeniem społecznym

Działania:

- pomoc osobom uzależnionym od wsparcia OPS w przewyciężeniu postawy roszczeniowej;
- pomoc na rzecz rodzin z problemami bezradności opiekuńczo-wychowawczej i prowadzenia gospodarstwa domowego;
- pomoc rodzinom wychowującym niepełnosprawne dzieci;
- pomoc osobom uzależnionym;
- zapewnienie osobom potrzebującym pomocy terapeutycznej;
- wspieranie programów lokalnej aktywności;
- umożliwienie edukowania osób dorosłych;

Cel operacyjny 4: podniesienie poziomu profilaktyki i leczenia uzależnień

Działania:

- prowadzenie punktu konsultacyjno-informacyjnego dla osób uzależnionych od alkoholu;
- organizowanie wypoczynku letniego i zimowego z realizacją programów edukacyjno-profilaktycznych dla dzieci i młodzieży z rodzin dotkniętych problemem alkoholizmu;
- organizowanie imprez kulturalno-sportowych promujących zdrowy tryb życia;
- realizacja programów profilaktycznych w szkołach;
- kampania na rzecz przestrzegania prawa przez podmioty zajmujące się sprzedażą alkoholu na terenie gminy Lipnik;
- przeciwdziałanie przemocy w rodzinie;
- współpraca z Poradnią Odwykową w Opatowie w zakresie kierowania osób uzależnionych na leczenie lub badanie biegłego w zakresie uzależnienia;

Cel strategiczny 4: Zwiększenie poziomu integracji społecznej i podniesienie świadomości społecznej mieszkańców

Cel operacyjny 1: Promowanie i rozwój inicjatyw społecznych i wyłonienie lokalnych liderów

Działanie:

- organizowanie warsztatów i doradztwa z zakresu działalności społecznej, zakładania stowarzyszeń, mobilizowania ludzi do działania;
- szkolenie liderów społecznych w pozyskiwaniu środków zewnętrznych (z funduszy krajowych i zagranicznych) na realizację pomysłów poprawiających jakość życia społeczno-kulturalnego i rozwiązywanie problemów społecznych;
- usprawnienie dostępu do informacji publicznej;

Cel operacyjny 2: Usprawnienie procesów integracji społecznej na terenie gminy.

Działanie:

- wspieranie tworzenia nowych stowarzyszeń i grup nieformalnych na terenie gminy Lipnik;
- współpraca i usprawnienie komunikacji między istniejącymi instytucjami;
- organizowanie warsztatów podnoszących umiejętności komunikacyjne, interpersonalne;
- wspieranie tworzenia partnerstw lokalnych i tworzenia przez nie wspólnych projektów;

4.3.2. System realizacji SRPS w gminie Lipnik

Cel strategiczny I Poprawa jakości życia społeczno kulturalnego mieszkańców gminy poprzez upowszechnienie sportu, rekreacji, rozbudzenie zainteresowań, poszerzenie oferty edukacyjnej dzieci			
Cel operacyjny 1 Zorganizowanie zaplecza instytucjonalnego, umożliwiającego rozbudzenie, realizację zainteresowań			
Przykładowe działania/zadania	Realizatorzy/Partnerzy	Termin realizacji	Wskaźniki
1. Prowadzenie zajęć pozalekcyjnych	Szkoły	2009-2015	Ilość godzin, liczba uczestników
2. Tworzenie centrów aktywizacji seniorów	GOK/Grupy nieformalne	2009-2015	Ilość powstałych centów/liczba uczestników
3. Poszerzanie i wsparcie działalności KGW	KGW	2009-2015	Rodzaj działalności; liczba uczestników
4. Tworzenie grup tanecznych	Szkoły/organizacje pozarządowe/grupy nieformalne	2009-2015	Ilość powstałych grup, liczba uczestników
5. Organizowanie warsztatów z różnych dziedzin życia	Szkoły/organizacje pozarządowe/grupy nieformalne	2009-2015	Ilość powstałych kół, liczba uczestników
Cel operacyjny 2 Rozbudowa systemu opieki nad dzieckiem			
Przykładowe działania/zadania	Realizatorzy/Partnerzy	Termin realizacji	Wskaźniki
1. Tworzenie świetlic środowiskowych i integracyjnych	Szkoły/Stowarzyszenia	2009-2015	Ilość powstałych świetlic Liczba uczestników
2. Tworzenie żłobków i przedszkoli	Urząd Gminy/ Stowarzyszenia	2009-2015	Ilość powstałych żłobków i przedszkoli
3. Promowanie przedszkoli domowych	Lokalni liderzy	2009-2015	Ilość powstałych przedszkoli domowych, Liczba uczestników
Cel operacyjny 3 Zwiększenie udziału zajęć sportowych w spędzaniu wolnego czasu			
Przykładowe działania/zadania	Realizatorzy/Partnerzy	Termin realizacji	Wskaźniki
1. Organizowanie zajęć fitness dla kobiet	Grupy nieformalne/Lokalni liderzy	2009-2015	Liczba zajęć Liczba uczestników
2. Organizowanie rajdów rowerowych i pieszych	Organizacje pozarządowe/Grupy nieformalne/Szkoły	2009-2015	Liczba rajdów Liczba uczestników
3. Organizowanie zawodów sportowych dla mieszkańców	Organizacje pozarządowe/Grupy nieformalne/Szkoły	2009-2015	Liczba zawodów Liczba uczestników
4. Organizowanie turniejów i zawodów sportowych dla dzieci i młodzieży	Szkoły/organizacje pozarządowe/Grupy nieformalne	2009-2015	Liczba zawodów Liczba uczestników
Cel strategiczny II Podniesienie poziomu, rozwoju i przedsiębiorczości mieszkańców			
Cel operacyjny 1 Rozwój przedsiębiorczości mieszkańców			
Przykładowe działania/zadania	Realizatorzy/Partnerzy	Termin realizacji	Wskaźniki
1. Utworzenie doradztwa dla początkujących przedsiębiorców	Urząd Gminy/Organizacje pozarządowe /Szkoły	2009-2015	Ilość i rodzaj porad Ilość korzystających z doradztwa
2. Organizowanie szkoleń dla chcących rozpocząć działalność gospodarczą	Urząd Gminy/Firmy zewnętrzne/Organizacje pozarządowe	2009-2015	Ilość uczestników Rodzaj szkoleń Ilość powstałych firm
3. Organizowanie wizyt do innych gmin	Urząd Gminy/Organizacje pozarządowe/Firmy zewnętrzne	2009-2015	Ilość wizyt Ilość uczestników Rodzaj pozyskanych rozwiązań
4. Organizowanie zajęć z autoprezentacji, motywacyjnych, itp.	Szkoły/Organizacje pozarządowe/ Firmy zewnętrzne	2009-2015	Ilość uczestników Rodzaj zajęć Ilość powstałych firm
Cel operacyjny 2 Rozwój gospodarstw ekologicznych i agroturystycznych			

Przykładowe działania/zadania	Realizatorzy/Partnerzy	Termin realizacji	Wskaźniki
1. Tworzenie nowych gospodarstw, podnoszenie atrakcyjności już istniejących gospodarstw ekologicznych i agroturystycznych	Urząd Gminy/Grupy nieformalne	2009-2015	Ilość powstałych nowych gospodarstw ekologicznych i agroturystycznych
2. Zwiększenie wiary w możliwości prowadzenie dochodowego gospodarstwa ekologicznego i agroturystycznego	Urząd Gminy/Grupy nieformalne	2009-2015	Ilość uczestników Rodzaj zajęć
Cel strategiczny III Zmniejszanie się obszarów wykluczenia społecznego			
Cel operacyjny 1 Unowocześnienie metod realizowania polityki społecznej w gminie			
Przykładowe działania/zadania	Realizatorzy/Partnerzy	Termin realizacji	Wskaźniki
1. Szkolenia dla pracowników	OPS/Organizacje zewnętrzne	2009-2015	Liczba i rodzaj szkoleń Liczba pracowników OPS uczestniczących w szkoleniach
Cel operacyjny 2 Zwiększanie motywacji i podniesienie kwalifikacji osób bezrobotnych oraz poszukujących pracy			
Przykładowe działania/zadania	Realizatorzy/Partnerzy	Termin realizacji	Wskaźniki
1. Zawieranie kontraktów społecznych	OPS	2009-2015	Liczba zawartych kontraktów Liczba beneficjentów
2. Organizowanie kursów dla bezrobotnych	PUP Opatów/Urząd Gminy/OPS/Organizacje pozarządowe	2009-2015	Liczba przeprowadzonych kursów Liczba uczestników
3. Poradnictwo psychologiczne	OPS/Urząd Gminy/PZP	2009-2015	Ilość udzielonych porad Ilość korzystających z porad
Cel operacyjny 3 Aktywizacja i zwiększenie możliwości „powrotu” do społeczeństwa osób zagrożonych wykluczeniem społecznym			
Przykładowe działania/zadania	Realizatorzy/Partnerzy	Termin realizacji	Wskaźniki
1. Pomoc w aktywizacji klientów OPS	OPS/PUP Opatów/ Organizacje zewnętrzne	2009-2015	Rodzaje pomocy Liczba osób
2. Pomoc w aktywizacji i przeciwdziałaniu wykluczeniu osób niepełnosprawnych	OPS/Urząd Gminy/PEFRON/Organizacje zewnętrzne	2009-2015	Rodzaje pomocy Liczba osób
3. Pomoc terapeutyczna	OPS/GKRPA	2009-2015	Ilość seansów Liczba osób korzystających
Cel operacyjny 4 Podniesienie poziomu profilaktyki i leczenia uzależnień			
Przykładowe działania, zadania	Realizatorzy/Partnerzy	Termin realizacji	Wskaźnik
1. Prowadzenie punktu konsultacyjnego dla uzależnionych	GKRPA	2009-2015	Rodzaj porad Ilość korzystających
2. Organizowanie wypoczynku letniego i zimowego z realizacją programów edukacyjno-profilaktycznych	GKRPA/OPS/Szkoły	2009-2015	Ilość wycieczek, turnusów Ilość uczestników
3. Organizowanie imprez promujących zdrowy tryb życia	Urząd Gminy/GKRPA/Szkoły/organizacje pozarządowe	2009-2015	Ilość imprez Ilość Uczestników Poziom wiedzy o zdrowym trybie życia
4. Przeciwdziałanie przemocy	OPS/GKRPA/Posterunek Policji	2009-2015	Ilość interwencji Ilość Niebieskich Kart
5. Współpraca z Poradnią Odwykową	PO/GKRPA	2009-2015	Rodzaj porad Ilość badanych /skierowanych na leczenie
Cel strategiczny IV Zwiększenie poziomu integracji społecznej i podniesienie świadomości społecznej mieszkańców			
Cel operacyjny 1 Promowanie i rozwój inicjatyw społecznych, wyłonienie lokalnych liderów			
Przykładowe działania/zadania	Realizatorzy/Partnerzy	Termin	Wskaźniki
1. Organizowanie warsztatów i doradztwa z zakresu działalności społecznej	OPS/Urząd Gminy/Szkoły/Organizacje zewnętrzne	2009-2015	Ilość osób korzystających z porad Ilość podjętych przez nich działań
2. Szkolenie liderów społecznych	Urząd Gminy/Szkoły/Organizację zewnętrzne	2009-2015	Ilość szkoleń Ilość uczestników Ilość stworzonych projektów
Cel operacyjny 2 Usprawnienie procesów integracji społecznej na terenie gminy			
Przykładowe działania/zadania	Realizatorzy/Partnerzy	Termin realizacji	Wskaźniki
1. Wspieranie tworzenia nowych stowarzyszeń i grup nieformalnych na terenie gminy.	OPS/Urząd Gminy/ Szkoły	2009-2015	Ilość stowarzyszeń, grup
2. Organizowanie warsztatów podnoszących umiejętności komunikacyjne, interpersonalne	OPS/Szkoły/Organizacje pozarządowe	2009-2015	Ilość osób korzystających Ilość i rodzaj warsztatów
3. Wspieranie tworzenia partnerstw lokalnych i tworzenia przez nie wspólnych projektów	Urząd Gminy/Szkoły/Grupy nieformalne/Organizacje pozarządowe	2009-2015	Ilość partnerstw i projektów

V. Zarządzanie, monitoring i ewaluacja Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych

w gminie Lipnik

5.1. Zarządzanie realizacją Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych

Realizacją Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych będzie zarządzał Zespół Zarządzający składający się z m. in. pracowników UG, kierownika OPS, radnych, przewodniczącego Komisji Oświaty, Kultury, Zdrowia i Spraw Publicznych Rady Gminy, przedstawiciela Gminnej Komisji ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, przedstawicieli szkół oraz grup i instytucji społecznych.

Zostanie on powołany Zarządzeniem Wójta w ciągu trzech miesięcy od dnia przyjęcia SRPS na mocy uchwały Rady Gminy.

Do zadań Zespołu Zarządzającego należy m.in.:

- zbieranie danych statystycznych i finansowych na temat postępów wdrażania oraz przebiegu realizacji projektów - sprawozdania z poszczególnych podmiotów realizujących projekty (instytucji publicznych i niepublicznych),
- przygotowywanie rocznego raportu na temat wdrażania strategii, który będzie przedstawiany Wójtowi do 31 stycznia następnego roku, a następnie do 31 marca przekazywany przez Wójta do zatwierdzenia Radzie Gminy,
- przygotowywanie Planu Działania na kolejny rok z uwzględnieniem planowania budżetu gminy - zapewnienie wkładu własnego do projektów przygotowywanych do funduszy zewnętrznych,
- nadzór nad realizacją celów i działań przewidzianych w SRPS,
- zapewnienie przygotowania i wdrożenia działań/zadań w zakresie informacji i promocji SRPS.

Pracami Zespołu Zarządzającego kieruje Koordynator realizacji SRPS. Rolę Koordynatora pełni Sekretarz Gminy przy ścisłej współpracy Kierownika OPS.

Zadania Koordynatora SRPS:

- 1) Kierowanie pracami Zespołu Zarządzającego,
- 2) Bieżąca analiza stanu realizacji SRPS,
- 3) Obserwacja uwarunkowań wewnętrznych i zewnętrznych wpływających lub mogących wpłynąć na realizację Strategii,
- 4) Nadzór nad promocją Strategii i zapewnienie mieszkańcom dostępu do informacji,
- 5) Wypracowywanie kryteriów oceny stanu realizacji Planu Działania.

Roczny Plan Działania będzie przyjmowany przez Zespół Zarządzający Strategią, zgodnie z wzorem zamieszczonym poniżej:

Nazwa projektu /działania/zadania	Opis, etapy/spodziewane rezultaty	Związek z celami	Termin		Koordynator	Koszt i źródła finansowania
			rozpoczęcia	zakończenia		

Procedura zarządzania Strategią będzie przedstawiać się następująco:

Rodzaj działania	Zadania	Podmiot koordynująca/Osoba odpowiedzialna	Częstotliwość
Promocja	- na zebraniach wiejskich, - na stronie internetowej gminy i partnerów, - na tablicach ogłoszeń,	- sołtys wsi - Koordynator - sołtys na prośbę Koordynatora - Koordynator - Koordynator	- raz do roku - przed i bezpośrednio po realizacji każdego projektu, - jak wyżej
Realizacja projektów	Zgodnie z rocznymi Planami Działania przyjmowanymi na każdy rok	Zespół Zarządzający	Zgodnie z harmonogramem
Monitoring obserwacja	Zgodnie z celami strategicznymi	Zespół Zarządzający	Zgodnie z harmonogramem, Podsumowanie raz na rok do końca stycznia następnego roku
Ewaluacja (ocena)	Porównanie osiągniętych rezultatów z założeniami	Zespół Zarządzający	Raz w roku do końca stycznia następnego roku
Aktualizacja	Zgodnie z wynikami ewaluacji	Zespół Zarządzający	W miarę potrzeb. Nie mniej niż raz na 3 lata

5.2. Monitoring realizacji Strategii

Monitoring będzie polegał na systematycznym gromadzeniu i opracowywaniu informacji i danych zbieranych od wszystkich realizatorów projektów w ramach SRPS. Proces ten będzie służył identyfikacji osiąganych wskaźników i rezultatów oraz porównanie ich zgodności z założeniami SRPS. Monitoring SRPS będzie również narzędziem kontroli zgodności działań z harmonogramem SRPS.

Wskaźniki monitoringu:

- liczba osób mających problemy opiekuńczo-wychowawcze, którym skutecznie udzielono pomocy,
- liczba osób uchronionych przed przemocą w rodzinie,
- liczba osób, które podjęły leczenie odwykowe,
- ilość zorganizowanych kampanii na rzecz profilaktyki antyalkoholowej i antynarkotykowej oraz liczba osób, do których dotarły materiały i ulotki informujące o zagrożeniu związanym z tymi patologiami w ramach systemu sieciowej pomocy,
- liczba atrakcji (zajęć, imprez, itp.) organizowanych, głównie dla dzieci i młodzieży, mających na celu rozwój zainteresowań oraz promocję zdrowego stylu życia,
- procentowy wzrost mieszkańców zadowolonych z jakości życia w gminie,
- ilość nowych form działalności gospodarczej,
- liczba rolników którzy przejdą proces reorientacji zawodowej,
- liczba nowo powstałych stowarzyszeń,
- liczba nowo powstałych grup nieformalnych,
- liczba odbytych szkoleń o tematyce społeczno-obywatelskiej,
- liczba osób, które podniosły swoje kwalifikacje w dziedzinie pisania projektów,
- liczba projektów które pozyskały dofinansowanie z funduszy zewnętrznych,
- liczba nowo-powstałych świetlic,
- ilość działających zespołów, grup, kół, klubów,
- liczba funkcjonujących klubów seniora,
- liczba funkcjonujących przedszkoli,
- liczba osób, które zdobędą umiejętność pływania,
- ilość zlikwidowanych barier architektonicznych,
- liczba dzieci niepełnosprawnych, którym udzielono pomocy finansowej,
- liczba osób bezrobotnych korzystających ze świadczeń socjalnych,
- liczba dzieci, młodzieży i dorosłych uczestniczących w programach profilaktyczno-edukacyjnych.

Rezultaty:

- poprawienie mobilności zawodowej mieszkańców gminy,
- podniesienie poziomu przedsiębiorczości społeczności lokalnej,
- uwzględnianie potrzeb osób niepełnosprawnych,
- podniesienie poziomu wykształcenia mieszkańców gminy poprzez przedsięwzięcia oświatowe,
- stworzenie warunków do zdobycia nowych kwalifikacji,
- spadek poziomu ubóstwa,
- zapewnienie powszechnego dostępu do informacji (w ramach budowy społeczeństwa informacyjnego),
- podniesienie kwalifikacji mieszkańców,
- poprawa adaptacyjności mieszkańców,
- wyrównanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży.

5.3. Ewaluacja wdrażania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych

Dane zebrane i opracowane w procesie monitoringu posłużą do ewaluacji Strategii.

Ogólnym celem ewaluacji jest podwyższanie stopnia adekwatności, efektywności i znaczenia rezultatów wynikających z realizacji SRPS. Głównym zadaniem jest dążenie do stałego ulepszania skuteczności i efektywności interwencji, rozumiane nie tylko jako pozytywne efekty społeczne lub gospodarcze związane bezpośrednio z programem, lecz także jako zwiększenie przejrzystości i promowania działań podejmowanych przez władze publiczne.

Główne zastosowania ewaluacji:

- identyfikacja słabych i mocnych stron,
- oszacowanie możliwości i ograniczeń,
- usprawnienie zarządzania,
- wskazanie kierunków rozwoju i priorytetów działań,
- poprawianie błędów,
- dla celów odpowiedzialności,
- wsparcie alokacji zasobów finansowych,
- ulepszenie procesu decyzyjnego.

W szczególności zadaniem ewaluacji jest dostarczenie odpowiednim odbiorcom dokładnych ocen stanu wdrożenia programów w zakresie:

- działania programów,
- wydajności i trwałości w stosunku do założonych celów,

- wpływu na problemy, do których odnoszą się programy,
- wyciągniętych wniosków w celu poprawy wdrożenia programów i projektowania nowych programów,
- identyfikacji dobrych praktyk o potencjalnym szerszym zastosowaniu.

Ewaluacja SRPS będzie dokonywana w trakcie prac nad rocznym Raportem z wdrażania. Wnioski z ewaluacji i rekomendacje na przyszłość będą stanowić jeden z elementów aktualizacji Strategii.

5.4. Aktualizacja Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych

Aktualizacja Strategii będzie dokonywana, co najmniej raz na trzy lata.

Dokument ten jest „otwarty” na społeczną dyskusję oraz wszelkie konstruktywne uwagi i wnioski. Aktualizacja będzie dokonywana w wyniku monitoringu zjawisk społecznych rodzących zapotrzebowanie na pomoc społeczną i potrzeby wynikające z aktualnej sytuacji społeczno-gospodarczej w gminie. Długookresowy charakter planowania strategicznego w zakresie problematyki społecznej wymaga stałego śledzenia zmian prawnych, gospodarczych, politycznych, społecznych i ich uwzględnienia w Strategii. Dla tego wprowadzanie zmian w zapisach Strategii jest niezbędne.

Proces ten powinien przebiegać tak jak podczas opracowywania aktualizacji SRPS w ramach PPWOW, a mianowicie:

1. Aktualizacja danych statystycznych z ostatnich 3 lat;
 - Powołanie Zespołu Warsztatowego ds. Aktualizacji Strategii - Zarządzeniem Wójta;
2. Przeprowadzenie co najmniej jednego warsztatu partycypacyjnego z udziałem mieszkańców poświęconego analizie problemów społecznych i projektowaniu działań;
3. Badania ankietowe na temat postrzegania przez mieszkańców gminy problemów społecznych i sposobów ich rozwiązywania;
4. Przyjęcie Aktualizacji SRPS Uchwałą Rady Gminy;

W trakcie weryfikacji mogą powstawać zupełnie nowe cele szczegółowe i projekty dotyczące tych aspektów życia w gminie, które dotychczas nie zostały ujęte.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych jest dokumentem dynamicznym, żywym, uwzględniającym procesualność życia społecznego.

Zakończenie

Realizacja strategii powinna przyczynić się do osiągnięcia zamierzonego celu nadrzędnego. Będzie ona na bieżąco monitorowana. Monitorowanie umożliwi:

1. bieżącą ocenę realizacji programów i zadań oraz osiągania celów,
2. prognozowanie ewentualnych zmian warunków realizacji,
3. dokonanie bieżących korekt i poprawek,
4. podjęcie działań zabezpieczających i naprawczych,
5. informowanie społeczności lokalnej o uzyskanych wynikach.

Władze gminy, przedstawiając niniejszy dokument mają nadzieję, że stanie się on ważnym wydarzeniem w rozwoju wspólnoty samorządowej, jest wyrazem dążeń i aspiracji jej mieszkańców oraz wskazuje jasno wytyczony, możliwy do zrealizowania cel. Jego osiągnięcie nie będzie jednak możliwe, bez wysiłku całej wspólnoty samorządowej.

Przygotowana Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych gminy Lipnik jest instrumentem, który pozwoli w sposób planowy i celowy wykorzystać zewnętrzne i wewnętrzne szanse na ograniczenie patologii społecznych, co pozwoli gminie zmniejszać środki przeznaczane na opiekę społeczną i wykorzystywać je na cele prorozwojowe.